

Миодраг Јанковић

Беседа на промоцији књиге

ДР ДАВИД АЛБАЛА - СПЕЦИЈАЛНИ ДЕЛЕГАТ ПРИ ЈУГОСЛОВЕНСКОМ КРАЉЕВСКОМ ПОСЛАНСТВУ У ВАШИНГТОНУ 1939-1942

(29. децембар 2010. године,
Задужбина Илије М. Коларца, Београд)

Није ово само књига о једној тајној дипломатској мисији, ни још једна ламентација над трагедијом српског народа, није ово само још један доказ о великој усамљености Кнеза Павла Карађорђевића који се на челу државе нашао у најгорем тренутку нове српске историје, није ни жалопојка за несталом Краљевином, још мање за Југославијом.

Отворивши корице наћићемо се у 1940. години, уочи кобног 27. марта.

Књига др Ђорђа Лопичића, пре свега, говори нам о једном данас заборављеном човеку, београдском Јеврејину др Давиду Албали.

Ко је био тај наш суграђанин?

Његова супруга, професор Паулина Албала, оставила је лепо сведочанство о животу овог, по свему, изузетног човека.

Давид Албала се родио у Београду 1886. године, у породици сефардских Јевреја, у Београду је завршио основну школу и гимназију а студије медицине у Бечу. У престоници двојне монархије постао је истакнути борац за стварање јеврејске државе у Палестини, надахнут ционистичком идеологијом Теодора Херцла.

У Балканским ратовима и у Првом светском рату учествовао је као лекар и борац, био рањен, преживео пегави тифус и колеру. Био је одликован српским орденима за храброст и заслуге, био је носилац Албанске споменице. Др Давид Албала је преминуо у Вашингтону, 1942. године.

Др Ђорђе Лопичић је пред читаоца поставио више планова који се обједињују у личности Др Албале.

Најпре средина из које је потекао и велика чежња тих београдских Јевреја за отаџбином из које су били протерани: за Палестином и Јерусалимом.

Ционизам има своје корене у Земуну и Београду па тек после тога у Бечу где је на студије медицине послат млади Албала.

Затим долазе Балкански и Први светски рат; др Албала се као лекар и војник бори за српске животе. Преживљава повлачење преко Албаније и 1917. године, из Солуна га Никола Пашић шаље у САД, као члана српске војне мисије.

Др Албала, видећете у овој књизи, преко својих веза успева да обезбеди ратни кредит Србији у износу од милион долара. Али и нешто много значајније како за јеврејску, тако и за српску историју.

27. децембра 1917. године, шеф српске ратне мисије у Вашингтону, опуномоћени министар др Миленко Веснић, уручио је писмо др Давиду Албали у коме српска влада, дакле, Краљевина Србија, признаје право јеврејском народу на своју државу у Палестини. Историјско писмо! Србија је признала државу Израел читавих тридесет година пре него што је она *de jure* започела свој нови живот.

У марту месецу 1918. године, у свечаном дефилеу на Петој Авенији дефиловала је прва јеврејска бригада која се касније борила у Палестини. Бригаду су предводили амерички мајор Вајт и српски капетан др Давид Албала.

То је она прва звезда др Албале на небу наше и његове отаџбине.

Крајем 1939. године, др Албала и његова супруга су отпутовали у САД.

Кнез Павле је добро познавао др Албалу, познавао и ценио. Др Албала је био високо образован човек, еkleктик, као и Кнез Павле, говорио је све највеће европске језике и Кнез га је позивао у Бели двор да са њим опуштено разговара или чује његово мишљење о проблемима који су га притискали. Др Албала је био дискретан и није изазвао завидљивост београдске политичке чаршије.

Светски рат је већ био започео немачким нападом и окупацијом Пољске, кад је Кнез Павле поверио др Албали тајну мисију у САД: добијање зајма за модерно наоружање (брзи аероплани, антиавионски и анти тенковски топови).

Др Албала је отишао у САД и о свему што је урадио писмено обавестио министра иностраних послова др Александра Цинцар-Марковића и Кнеза Павла. Ти његови извештаји се овде први пут обелодањују. Др Ђорђе Лопичић их је пронашао у Архиву Југославије и сад објавио.

Видећете кад прочитате, Албалини извештаји су велика школа, најпре знања из дипломатије, затим политике, геополитике и најзад, школа поштења.

То је друга звезда др Давида Албале на небу његове и наше отаџбине.

Др Ђорђу Лопичићу је успело да овој заборављеној мисији др Албале да актуелност. Једноставно, објавио је одлуку Државне комисије за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача „Демократске федеративне Југославије“ датирану 17. септембра 1945. године.

Том одлуком коју је потписао др Душан Недељковић, комунисти су Кнеза Павла прогласили за «злочинца».

Ево шта су навели у рубрици „кратак опис и квалификација злочина“:

„Издаја народа. - Гажење Устава. - Саботажа наоружања и припреме земље за рат. - Разбијање јединства народа Југославије. - Припрема агресивног рата.“

Када будете прочитали ову књигу биће вам одмах јасно да су комунисти лагали. Не само по новинама и у књигама историје, лагали су, ево, у једном правном акту.

Извештаји др Давида Албале говоре да је кнез Павле желео да набави модерно наоружање како би се земља могла одбранити од агресора.

Американци нису одобрили кредит. Били су неутрални. Осим тога Србија није вратила онај кредит од милион долара који је добила 1917. године. Југославија ју је много коштала. И данас је кошта. И ко зна колико деценија ће још наша Србија морати да отплаћује Југославију!

Овај акт Брозове Државне комисије лаже! Каже да је Кнез саботирао наоружање војске и припреме земље за рат.

Зато ће вам одмах бити јасно зашто су извештаји Др Албале били затурени. Немогуће да нико није за њих знао, неки послушник их је затурио. Због потребе да се Кнез заувек оцрни.

Свој идеолошки обрачун са Кнезом Павлом, који није крио свој презир према комунистима, Брозовци су ослонили на лаж. За друго нису били способни.

Шездесет две године после ове одлуке Државне комисије, ћерка Кнеза Павла, Кнегиња Јелисавета, поднела је захтев надлежном суду у Београду да се њен отац рехабилитује. Дала је доказе - на осам хиљада страница! И она чека одговор већ две и по године.

Чека да се аболира ЛАЖ. Кнегиња верује да је то један од предуслова за бољу будућност Србије.

Кнегиња Јелисавета ЧЕКА да „демократска власт“ и њено „независно судство“, пониште одлуку комунистичке Државне комисије.

„Демократска власт“ такође чека, да се Кнегиња, и ми са њом, уморимо и заборавимо.

Ја вам, овде, вечерас, кажем: нећемо се никада уморити и никада нећемо заборавити!

Као што нисмо заборавили подвиге др Давида Албале, тако, нека им је на знање „демократама“, никада нећемо заборавити срамоту коју су Србији нанели комунисти. Никада нећемо заборавити увреду коју су комунисти нанели највећем српском Кнезу, светлом Кнезу, беспрекорном аристократи, нашем узорном, великом и честитом Кнезу Павлу Карађорђевићу. Тако нам Бог помогао.